

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

«Луганський національний університет

імені Тараса Шевченка»

Факультет педагогіки і психології

Кафедра педагогіки

Навчальна психолого-педагогічна практика.

Педагогічна компонента:

методичні рекомендації для здобувачів першого

(бакалаврського) рівня вищої освіти

галузі знань А Освіта

Лубни – 2026

УДК 378.147:37.091.12-051

Навчальна психолого-педагогічна практика.

Педагогічна компонента: методичні рекомендації для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта / уклад. О. М. Павлюк. Лубни, 2026. 50 с.

Методичні рекомендації з навчальної психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента) для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта містять загальні положення щодо організації практичної підготовки, розкривають особливості керівництва практикою, визначають вимоги до змісту, структури й оформлення звітної документації, а також регламентують порядок проходження та захисту результатів практики.

Укладач: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки факультету педагогіки і психології ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» О. М. Павлюк.

Рецензенти: Бадер С. О. – доктор педагогічних наук, професор кафедри розвитку дитини раннього і дошкільного віку ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»; Калько І. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничо-наукових дисциплін та методики їх викладання Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

*Рекомендовано до друку вченою радою
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса
Шевченка», (протокол №10 від 24.04.2026 р.)*

© Павлюк О. М., 2026

© ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2026

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ А ОСВІТА	
1.1. Пояснювальна записка	4
1.2. Мета, завдання та функції практики	6
1.3. Організація та порядок проходження практики ..	8
1.4. Права та обов'язки учасників практики	9
1.5. Підсумки практики	14
РОЗДІЛ 2. ЗМІСТ І ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ А ОСВІТА	
2.1. Основні напрями діяльності здобувачів під час практики	17
2.2. Зміст завдань практики	19
2.3. Форми звітності та вимоги до оформлення документації	21
2.4. Критерії оцінювання результатів проходження практики	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	26
ДОДАТКИ.....	31

РОЗДІЛ 1.
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО)
РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ГАЛУЗІ ЗНАТЬ А ОСВІТА

1.1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна психолого-педагогічна практика здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта займає важливе місце в системі професійної підготовки майбутнього педагога. Вона забезпечує зв'язок між теоретичним навчанням і первинним досвідом професійної діяльності в реальному освітньому середовищі. Її включення до структури освітнього процесу відповідає положенням *Закону України «Про вищу освіту»*, який визначає практичну підготовку як обов'язкову складову освітньої програми та результативного формування компетентностей здобувача вищої освіти [7].

Зміст практики має узгоджуватися із загальними засадами державної освітньої політики, визначеними *Законом України «Про освіту»*, де акцентовано на компетентнісній спрямованості освіти, забезпеченні якості освітнього процесу, дотриманні прав його учасників, поєднанні навчання, виховання і розвитку особистості. Психолого-педагогічна практика (педагогічна компонента) розглядається як форма набуття досвіду і як механізм професійного становлення, під час якого здобувач поступово входить у систему цінностей, норм і відповідальностей педагогічної діяльності [8].

У контексті підготовки майбутнього педагога особливого значення набуває орієнтація практики на сучасні вимоги до шкільної освіти, визначені *Законом*

України «Про повну загальну середню освіту», який регламентує організацію освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, педагогічне партнерство, безпечне освітнє середовище та відповідальність педагогічних працівників, що зумовлює формувати зміст педагогічної компоненти практики так, щоб здобувачі усвідомлювали реальні умови функціонування сучасної школи і специфіку майбутньої професійної діяльності [9].

Безпосередньо зміст психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента) визначається на основі освітньої програми, стандарту вищої освіти, професійних стандартів і сучасних потреб ринку праці, що сприяє формуванню професійних компетентностей та програмних результатів навчання. Важливу роль у забезпеченні якості практики відіграє належне навчально-методичне забезпечення, яке охоплює робочу програму, силабус, індивідуальні завдання, вимоги до звітної документації та критерії оцінювання результатів. Нормативно-правове регулювання практики забезпечує організаційну впорядкованість, дотримання прав здобувачів освіти та відповідність вимогам чинного законодавства.

Нормативним орієнтиром для змістового наповнення навчальної психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента) є *Указ Президента України «Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року»*, в якому визначено пріоритети підтримки розвитку молоді, її соціальної активності, громадянської відповідальності, самореалізації та участі в суспільному житті. У контексті професійної підготовки майбутнього педагога положення цього документа посилюють значущість практики як середовища, у межах якого здобувач вищої освіти вчиться працювати з молоддю на засадах партнерства, поваги до особистості, підтримки ініціативності та створення умов для всебічного розвитку здобувачів освіти. Педагогічна

компонента практики має бути зорієнтована на опанування організаційно-методичних основ професії й на формування готовності майбутнього вчителя реалізовувати компетентісно зорієнтований, ціннісний і соціально відповідальний підхід у професійній діяльності [42].

Отже, навчальна психолого-педагогічна практика (педагогічна компонента) здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта є необхідною передумовою професійного становлення майбутнього фахівця, забезпечуючи послідовне формування його педагогічної компетентності, адаптацію до реальних умов освітньої діяльності та готовність до розв'язання основних професійних завдань у сучасному закладі освіти.

1.2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ПРАКТИКИ

Метою навчальної психолого-педагогічної практики є формування в здобувачів вищої освіти готовності до здійснення професійної педагогічної діяльності на основі поєднання психолого-педагогічних знань, спостереження за освітнім процесом, участі в його окремих видах та осмислення функцій учителя в сучасному закладі освіти.

Мета орієнтована на необхідність практикоорієнтованої підготовки педагогічних кадрів, здатних діяти в умовах змін, освітніх реформ і суспільних викликів [16].

Завдання практики:

- 1) ознайомлення здобувачів зі структурою і логікою освітнього процесу;
- 2) вивчення особливостей педагогічної взаємодії;
- 3) формування компетентностей:
  - аналізувати уроки й виховні заходи,
  - спостерігати за віковими та індивідуальними особливостями здобувачів освіти,
  - дотримуватися професійної етики,

– набувати досвіду відповідального виконання доручених видів роботи та ін.

Сукупність вищезазначених завдань корелює з *Національною рамкою кваліфікацій*, яка орієнтує освітню підготовку на досягнення результатів навчання, здатність застосовувати знання на практиці та нести відповідальність за результати професійної діяльності [35].

Функції практики: адаптаційна, навчальна, розвивальна, діагностична, комунікативна та рефлексивна. Вони забезпечують цілісне професійне входження здобувача у сферу освіти. Їх конкретизація має спиратися на *Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»*, де окреслено трудові функції, професійні компетентності, необхідні знання та вміння вчителя, що й повинні поступово формуватися під час практичної підготовки [37].

У контексті навчальної психолого-педагогічної практики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта особливого значення набувають ті компетентності *Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»*, які безпосередньо забезпечують готовність майбутнього педагога до організації освітнього процесу, педагогічної взаємодії, психолого-педагогічного супроводу здобувачів освіти та професійного саморозвитку, а саме:

- A1. Мовно-комунікативна компетентність.
- A2. Предметно-методична компетентність.
- A3. Інформаційно-цифрова компетентність.
- B1. Психологічна компетентність.
- B2. Емоційно-етична компетентність.
- B3. Компетентність педагогічного партнерства.
- V1. Інклюзивна компетентність.
- V2. Здоров'язбережувальна компетентність.
- G1. Прогностична компетентність.

Г2. Організаційна компетентність.

Г3. Оцінювально-аналітична компетентність.

Д1. Здатність до навчання впродовж життя.

Сукупність вищезазначених компетентностей відповідає змісту навчальної психолого-педагогічної практики, оскільки відображає її спрямованість на формування в здобувачів вищої освіти початкового досвіду цілісної педагогічної діяльності в реальному або змодельованому освітньому середовищі [37].

1.3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Організація навчальної психолого-педагогічної практики здійснюється відповідно до внутрішньої системи нормативно-правового забезпечення закладу вищої освіти, насамперед, *Положення про організацію освітнього процесу*, яке визначає місце практичної підготовки у структурі освітньої програми, загальні вимоги до планування, реалізації та контролю результатів навчання. У межах цього документа практика розглядається як складова освітнього процесу, що має відповідні терміни, змістове наповнення й організаційно-методичний супровід [32].

Безпосередній порядок проходження практики доцільно регламентувати *Положенням про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти*, в якому визначено бази практики, порядок скерування здобувачів, функції керівників, форми документації, вимоги до звітності та критерії підсумкового оцінювання. Зазначений документ у закладах вищої освіти забезпечує процедурну чіткість проходження практики й уможливорює єдині підходи до її реалізації для всіх учасників освітнього процесу [33].

Обов'язковою умовою організації практики є

дотримання вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності, оскільки перебування здобувачів на базі практики пов'язане з включенням у реальне середовище освітньої установи. Нормативною основою цього напрямку є наказ Міністерства освіти і науки України № 1669 від 26.12.2017, яким затверджено *Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу*, що зобов'язує забезпечувати належний інструктаж, профілактику ризиків і контроль безпечних умов діяльності [24].

Для належної організації навчальної психолого-педагогічної практики заклад вищої освіти завчасно визначає бази її проходження та забезпечує нормативне оформлення співпраці з відповідними установами, організаціями чи закладами освіти. Така взаємодія реалізується на підставі укладених угод, що регламентують умови проходження практики, обов'язки сторін і створюють організаційні передумови для виконання здобувачами програми практичної підготовки (див. Додаток 1-3).

Важливим елементом проведення педагогічної практики є використання уніфікованої документації, яка визначає порядок скерування здобувачів, зміст завдань, форми звітності та процедуру підсумкового оцінювання результатів практики. Зразки відповідних документів подано в додатках до методичних рекомендацій (див. Додаток 4-6).

1.4. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ПРАКТИКИ

Права й обов'язки учасників практики мають визначатися в межах загальних правових засад організації освітнього процесу, встановлених *Законом України «Про*

освіту». Відповідно до цього Закону, здобувачі освіти мають право на безпечні умови навчання, повагу до людської гідності, якісний освітній процес та належну організацію всіх його складників, у тому числі практичної підготовки, що покладає на заклад освіти обов'язок забезпечити належні умови проходження практики [8].

Специфіка правового статусу здобувача вищої освіти під час проходження практики детальніше впливає із *Закону України «Про вищу освіту»*, який закріплює право здобувача на якісні освітні послуги, академічну підтримку, участь у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії та обов'язок сумлінно виконувати вимоги освітньої програми. У практичному вимірі це означає необхідність своєчасного виконання завдань практики, дотримання графіка, подання звітної документації та відповідального ставлення до професійних доручень [7].

Права й обов'язки керівників практики та баз практики мають узгоджуватися з тими професійними вимогами, які висуваються до сучасного вчителя як носія педагогічної, організаційної, партнерської та етичної функцій. У змісті практики доцільно орієнтуватися на *Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»*, що конкретизує вимоги до професійної поведінки, взаємодії з учасниками освітнього процесу та відповідальності за результати педагогічної діяльності [37].

Загальну координацію та контроль за проведенням навчальної психолого-педагогічної практики забезпечують керівники навчально-наукових інститутів або декани факультетів спільно з гарантами освітніх програм. Організаційно-методичний супровід здійснює навчальний відділ, а безпосереднє керівництво практикою, консультування здобувачів і підготовку необхідних

навчально-методичних матеріалів забезпечують профільні кафедри.

Обов'язки здобувачів вищої освіти.

Здобувачі вищої освіти, які проходять навчальну психолого-педагогічну практику, зобов'язані:

- своєчасно прибути до бази практики відповідно до встановлених термінів;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку закладу освіти або установи, на базі якої організовано практику;
- виконувати вимоги охорони праці, техніки безпеки, санітарно-гігієнічних норм і правил безпечної поведінки;
- сумлінно, відповідально та добросовісно виконувати програму практики й індивідуальні завдання;
- виявляти професійну етику, педагогічну культуру, дисциплінованість і відповідальне ставлення до доручених видів діяльності;
- своєчасно вести та належно оформлювати документацію з практики;
- у визначені терміни подати звітні матеріали про результати проходження практики;
- захистити результати практики у встановленому порядку на кафедрі.

Права здобувачів вищої освіти.

Під час проходження навчальної психолого-педагогічної практики здобувачі вищої освіти мають право:

- отримувати повну інформацію про мету, зміст, завдання, строки проходження практики та форми звітності;
- користуватися навчально-методичними матеріалами, необхідними для виконання програми практики;
- отримувати консультації від керівника практики від кафедри та фахівців бази практики;

- звертатися до керівника практики з питань організації, змісту та умов її проходження;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення змісту, форм і методів організації практики;
- розраховувати на об'єктивне оцінювання результатів своєї практичної діяльності.

Обов'язки керівника практики від кафедри.

Керівник практики від кафедри зобов'язаний:

- завчасно організувати підготовку до проведення практики та забезпечити належний рівень її методичного супроводу;
- оформити необхідну документацію щодо проходження практики, у тому числі проект наказу про розподіл здобувачів за базами практики;
- узгодити з базами практики умови проходження практики та особливості виконання її програми;
- провести настановчий інструктаж з охорони праці, техніки безпеки та особливостей поведінки здобувачів під час проходження практики;
- ознайомити здобувачів із програмою практики, індивідуальними завданнями, вимогами до звітної документації, критеріями оцінювання та порядком захисту;
- надавати консультаційну та методичну допомогу здобувачам упродовж усього періоду практики;
- контролювати відвідування здобувачами баз практики та якість виконання ними програмних завдань;
- перевіряти звітну документацію, допускати здобувачів до захисту результатів практики та брати участь в оцінюванні;
- узагальнювати результати проходження практики та подавати на кафедру звіт із висновками, зауваженнями й пропозиціями щодо вдосконалення її організації та змісту.

Права керівника практики від кафедри.

Керівник практики від кафедри має право:

- здійснювати контроль за виконанням здобувачами програми практики;
- вимагати від здобувачів належного виконання завдань і своєчасного подання документації;
- одержувати від баз практики інформацію про хід проходження практики здобувачами;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення змісту практики, форм її проведення та критеріїв оцінювання;
- порушувати питання про оцінювання результатів практики відповідно до фактичного рівня виконання здобувачем програмних вимог.

Обов'язки бази практики.

База практики, на якій організовано навчальну психолого-педагогічну практику, забезпечує належні умови для її проходження, зокрема:

- створює безпечні та організаційно впорядковані умови для виконання програми практики;
- ознайомлює здобувачів із правилами внутрішнього розпорядку, вимогами безпеки та специфікою діяльності закладу;
- сприяє виконанню здобувачами передбачених програмою завдань;
- взаємодіє з керівником практики від кафедри з питань організації, контролю та підбиття підсумків практики;
- надає за потреби характеристику або інформацію про результати діяльності здобувача під час проходження практики.

Усі учасники навчальної психолого-педагогічної практики несуть відповідальність за належне виконання покладених на них обов'язків, дотримання вимог чинних

нормативних документів, правил безпеки, норм професійної етики та академічної доброчесності. Порушення встановленого порядку проходження практики, невиконання програми або несвоєчасне подання звітної документації враховується під час підсумкового оцінювання результатів практики.

1.5. ПІДСУМКИ ПРАКТИКИ

Підсумки навчальної психолого-педагогічної практики мають ґрунтуватися на засадах об'єктивності, прозорості, відповідності очікуваним результатам навчання та зв'язку між змістом практики і сформованістю професійних компетентностей.

Зміст підсумкового оцінювання повинен враховувати виконання завдань практики й ступінь сформованості здатності діяти відповідно до сучасних вимог шкільної освіти, будувати педагогічну взаємодію, забезпечувати безпечне середовище та реалізовувати компетентнісний підхід.

Підсумки практики доцільно оформлювати через сукупність взаємопов'язаних процедур:

- перевірку звітної документації,
- аналіз виконаних завдань,
- характеристику здобувача,
- захист результатів практики,
- виставлення оцінки [33].

Здобувачі вищої освіти після завершення навчальної психолого-педагогічної практики зобов'язані у встановлений термін подати керівникові практики повний комплект звітної документації, передбачений програмою. Після перевірки поданих матеріалів результати практики підлягають захисту в установленій формі. До захисту допускаються здобувачі, які виконали програму практики

та належно оформили звітну документацію відповідно до визначених вимог.

Важливим складником підсумкового оцінювання є якісно підготовлена звітна документація, що забезпечує узагальнення, аналіз і відображення набутого практичного досвіду. У разі невиконання програми практики з поважних причин здобувач вищої освіти подає заяву про надання індивідуального графіка її проходження з відповідними підтвердними документами. Невиконання програми практики без поважних причин розглядається як невиконання вимог освітньої програми.

Навчально-методичні матеріали для проходження психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента) для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта, зокрема, робоча та звітна документація, необхідні зразки оформлення документів, рекомендована література й визначені критерії оцінювання, мають бути доступні на відповідній кафедрі інституту (факультету), а також можуть розміщуватися на освітньому порталі закладу вищої освіти. Наявність такого забезпечення надає змогу здобувачам освіти своєчасно ознайомитися з вимогами до практичної підготовки та належно підготуватися до роботи в реальному освітньому середовищі. Змішаний формат організації освітнього процесу забезпечує послідовність професійного становлення майбутніх фахівців, підтримує безперервність навчання та поглиблює зв'язок між теоретичною підготовкою і практичним досвідом.

Список рекомендованих джерел для використання під час психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента) представлено наприкінці методичних рекомендацій разом зі списком використаних джерел. *Інформаційні ресурси* щодо розглянутого виду практики подано в додатку, а саме:

- державні та нормативні ресурси,
- науково-методичні установи,
- офіційні освітні платформи для практичної роботи здобувача (див. Додаток 7).

У додатках представлено загальну *шкалу та критерії оцінювання практики* (див. Додаток 8). У розділі 2 буде розкрито сутнісні характеристики навчальної психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента) для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта, окреслено можливі варіанти її змістового наповнення, а також висвітлено особливості проходження зазначеного виду практики.

РОЗДІЛ 2.

ЗМІСТ І ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ (ПЕДАГОГІЧНА КОМПОНЕНТА) ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ А ОСВІТА

2.1. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

Основні напрями діяльності здобувачів під час навчальної психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента) доцільно розглядати як цілісно організовану систему професійних дій. На початковому етапі практика передбачає входження здобувача в реальне освітнє середовище, ознайомлення зі структурою закладу освіти, його нормативною базою, режимом функціонування та особливостями організації освітнього процесу. Далі акцент закономірно зміщується на спостереження, педагогічний аналіз, усвідомлення специфіки взаємодії між учителем, учнями, батьками й адміністрацією, а також на поступове включення здобувача до виконання окремих професійно значущих дій [23].

У змісті діяльності практиканта мають поєднуватися аналітичний, комунікативний, організаційний і рефлексивний складники. Така логіка відповідає сучасному баченню практичної підготовки майбутнього педагога, відповідно до якого навчальна практика має ознайомлювати зі школою як соціально-освітньою інституцією й формувати здатність інтерпретувати педагогічні явища, визначати чинники успішності або труднощів у навчанні й вихованні, добирати доцільні способи взаємодії та критично оцінювати власні професійні дії. Діяльність здобувача має розгортатися

поетапно: від спостереження і фіксації фактів до їх осмислення, від участі у допоміжних видах роботи до виконання пробних педагогічних завдань [36].

Важливим є й те, що практика відбувається в умовах сучасної української школи, для якої визначальними є компетентнісний підхід, педагогіка партнерства, безпечне та інклюзивне середовище, використання цифрових засобів, увага до психоемоційного стану дітей і дотримання етичних норм професійної взаємодії. Тому напрями діяльності здобувача повинні охоплювати не лише відвідування уроків чи ознайомлення з документацією, а й аналіз вікових та індивідуальних особливостей учнів, участь у виховній роботі, добір цифрових ресурсів, осмислення засад інклюзивності й безпеки, підготовку інформаційних матеріалів для учасників освітнього процесу [5].

Узагальнюючи положення науково-методичних праць і нормативних документів, можна визначити низку доцільних і взаємопов'язаних напрямів діяльності здобувачів під час такого виду практики, де кожен наступний напрям спирається на попередній і розширює рівень професійного включення здобувача, що забезпечує не формальне проходження практики, а набуття первинного досвіду педагогічного мислення та професійної поведінки.

У таблиці 2.1. представлено основні напрями діяльності здобувачів під час навчальної психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента).

Таблиця 2.1.

**Основні напрями діяльності здобувачів
під час навчальної психолого-педагогічної практики
(педагогічна компонента)**

№	Напрямок діяльності
1.	Ознайомлення з базою практики, її документацією, режимом роботи та вимогами безпеки.

Продовження таблиці 2.1

2.	Спостереження за освітнім середовищем, стилем взаємодії та організацією шкільного простору.
3.	Вивчення вікових, індивідуальних і соціально-психологічних особливостей учнів.
4.	Відвідування уроків учителів та їх структурно-методичний аналіз.
5.	Участь у підготовці інформаційних матеріалів для учнів, батьків або класного керівника.
6.	Аналіз педагогічних ситуацій, труднощів взаємодії та способів їх конструктивного розв'язання.
7.	Самоаналіз виконаної роботи, рефлексія професійних утруднень і визначення напрямів саморозвитку.

Отже, основні напрями діяльності здобувачів під час навчальної психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента) утворюють послідовну систему професійного входження в освітнє середовище, що забезпечує накопичення первинного педагогічного досвіду й формування в здобувачів готовності діяти відповідально, методично виважено та відповідно до сучасних вимог освітнього процесу.

2.2. ЗМІСТ ЗАВДАНЬ ПРАКТИКИ

Зміст завдань навчальної психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента) має бути таким, що надає змогу здобувачеві послідовно перейти від загального ознайомлення з діяльністю закладу освіти до виконання пробних професійних дій. Практичні завдання доцільно формулювати так, щоб вони охоплювали діагностичний, аналітичний, комунікативний, методичний, цифровий та рефлексивний аспекти роботи майбутнього педагога [14].

У науково-методичних джерелах наголошується, що завдання практики повинні відповідати логіці професійного

становлення здобувача, враховувати сучасні особливості функціонування школи та бути посильними для виконання на рівні початкової педагогічної апробації. Вони мають спрямовувати здобувача на роботу з документацією, аналіз освітнього середовища, спостереження за учнями, підготовку окремих елементів уроку чи виховного заходу, добір засобів навчальної взаємодії, оцінювання безпечності та інклюзивності простору, а також на підготовку підсумкових матеріалів [18].

Особливої уваги потребує конкретизація завдань через приклади. Вона полегшує розуміння очікуваного результату, уніфікує вимоги до практикантів і водночас не позбавляє викладача чи керівника права адаптувати зміст до специфіки бази практики. Наприклад, опрацювання документації може охоплювати аналіз статутних, організаційних, безпекових і виховних документів закладу; добір цифрових інструментів – це не абстрактний перелік сервісів, а обґрунтований вибір платформ для комунікації, швидкого опитування, візуалізації або зворотного зв'язку; підготовка інформаційних матеріалів – створення конкретних пам'яток, інфографіки або тематичних повідомлень [1].

У таблиці 2.2. наведено варіанти змісту завдань навчальної психолого-педагогічної практики. Орієнтовні варіанти завдань можуть бути включені до програми практики.

Таблиця 2.2.

Варіанти змісту завдань навчальної психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента)

№	Варіант завдання
1.	Опрацювати нормативно-правові та локальні документи бази практики (наприклад: статут закладу освіти; правила внутрішнього розпорядку; освітня програма закладу; план виховної роботи; інструкції з охорони праці та безпеки життєдіяльності).

Продовження таблиці 2.2

2.	Скласти стислу характеристику закладу освіти і класу (групи) (див. зразок у Додатку 9).
3.	Відвідати урок або виховний захід та виконати структурно-педагогічний аналіз його змісту, методів, форм роботи і взаємодії учасників освітнього процесу.
4.	Проаналізувати особливості індивідуального стилю педагогічної діяльності вчителя
5.	Проаналізувати педагогічну ситуацію та запропонувати шляхи її розв'язання (див. зразок у Додатку 10).
6.	Підготувати інформаційний або просвітницький матеріал для учнів чи батьків (наприклад: пам'ятка про безпечну поведінку; поради щодо цифрової гігієни; інфографіка про правила спілкування в класі; буклет про інклюзивність; повідомлення для батьків про підтримку дитини).
7.	Підготувати підсумковий самоаналіз виконаних завдань, визначити труднощі, професійні знахідки й напрями подальшого саморозвитку.

Важливо! Перелік завдань визначається керівником практики з урахуванням специфіки баз практики та спеціальності здобувачів вищої освіти.

Варіанти змісту завдань навчальної психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента) узгоджуються із загальними положеннями про практичну підготовку, професійними вимогами до вчителя та сучасними підходами до організації освітнього процесу. Для окремих завдань у додатках представлено зразки, що можуть використовуватися як орієнтир під час підготовки звітних матеріалів.

2.3. ФОРМИ ЗВІТНОСТІ ТА ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Форми звітності з навчальної психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента) повинні фіксувати факт виконання завдань й забезпечувати доказове представлення змісту здійсненої роботи, її результатів і професійних висновків здобувача. До документація висуваються вимоги змістової повноти, логічності, уніфікованості, грамотності, своєчасності подання та відповідності встановленим зразкам [33].

Доцільно поєднувати різні форми звітності: письмові документи, усний захист, презентаційні матеріали, додатки з прикладами виконаних завдань, електронні продукти та рефлексивні матеріали. Зазначений підхід надає змогу оцінити обсяг виконаної роботи й рівень осмислення педагогічного досвіду, здатність здобувача презентувати результати власної діяльності, аргументувати висновки та дотримуватися вимог до професійного документування [19].

У таблиці 2.3 подано поширені форми звітності й стислі вимоги до їх оформлення, що можуть бути застосовані до навчальної психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента).

Таблиця 2.3.

Форми звітності та вимоги до оформлення документації навчальної психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента)

№	Форма звітності / основна вимога
1.	Щоденник практики з поточними записами про виконані види роботи, дати, короткі висновки та підписи відповідальних осіб.
2.	Письмовий звіт про проходження практики зі вступом, описом виконаних завдань, висновками та додатками.
3.	Характеристика здобувача від бази практики з відображенням активності, дисципліни, відповідальності та культури

Продовження таблиці 2.3

	спілкування.
4.	Матеріали аналізу уроку або виховного заходу, оформлені за визначеною схемою спостереження (див. Додаток 11)
5.	Аналіз індивідуального стилю педагогічної діяльності вчителя (див. Додаток 12)
6.	Опис і розв'язання педагогічної ситуації з чітким визначенням проблеми, причин, способів реагування та очікуваного результату.
7.	Презентація або інший візуальний супровід до підсумкового захисту результатів практики.
8.	Електронні або друковані інформаційні матеріали для учнів чи батьків як додатки до звіту.
9.	Усний захист результатів практики з аргументованим представленням досвіду, труднощів і професійних висновків.

Вимоги до оформлення документації мають бути чіткими й однаковими для всіх здобувачів. Насамперед це стосується структури звіту, наявності підписів і візування відповідальними особами, дотримання термінів подання, охайності оформлення, коректності мови, чіткого зазначення дати, теми, виду роботи та результатів її виконання. Для окремих матеріалів доцільним є поєднання паперового та електронного формату, що відповідає сучасним умовам організації змішаного освітнього процесу [22].

2.4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Критерії оцінювання результатів проходження навчальної психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента) мають бути прозорими, конкретними та співвіднесеними зі змістом поставлених завдань. Оцінювання повинно враховувати якість виконання практичних дій, рівень професійної самостійності, дотримання етичних норм,

здатність до педагогічного аналізу, коректність використання методів і засобів взаємодії, а також рівень рефлексії щодо власного досвіду [37].

У сучасних підходах до практичної підготовки підкреслюється, що оцінювання доцільно здійснювати за сукупністю взаємопов'язаних показників. Серед них особливо важливими є: дисциплінованість і відповідальність здобувача; повнота виконання програми; якість аналізу спостережуваних педагогічних явищ; уміння застосовувати психолого-педагогічні знання на практиці; грамотність документації; здатність презентувати результати діяльності; готовність до самокорекції та професійного зростання [14].

Об'єктивність оцінювання забезпечується тоді, коли кожен критерій має чіткий зміст і може бути перевірений через конкретні результати діяльності або документи. Наприклад, своєчасність і повнота виконання завдань перевіряються за календарним графіком і щоденником практики; аналітичність – за матеріалами спостереження та розв'язання педагогічних ситуацій; методична грамотність – за конспектами фрагментів уроку чи виховного заходу; комунікативна культура – за відгуками керівників і якістю взаємодії під час практики [18].

У таблиці 2.4 подано орієнтовні критерії, які можуть бути використані для підсумкового оцінювання результатів проходження навчальної психолого-педагогічної практики.

Таблиця 2.4.

**Орієнтовні критерії оцінювання результатів
проходження навчальної психолого-педагогічної
практики (педагогічна компонента)**

№	Критерій оцінювання
1.	Дотримання графіка практики, правил внутрішнього розпорядку, професійної етики та вимог безпеки.

Продовження таблиці 2.4

2.	Повнота і своєчасність виконання всіх завдань програми практики.
3.	Якість опрацювання документації та розуміння організації освітнього процесу на базі практики.
4.	Уміння спостерігати, аналізувати уроки, виховні заходи й педагогічні ситуації.
5.	Здатність урахувати вікові, індивідуальні та психолого-педагогічні особливості учнів.
6.	Урахування принципів безпечності, інклюзивності та педагогіки партнерства під час виконання завдань.
7.	Повнота, охайність, структурованість і грамотність звітної документації.
8.	Рівень усного захисту: логічність викладу, аргументованість висновків, уміння відповідати на запитання.
9.	Здатність до професійної рефлексії, самоаналізу та визначення перспектив саморозвитку.

Важливо! Остаточний розподіл балів за виконані завдання здійснює керівник практики.

Отже, підсумкове оцінювання результатів навчальної психолого-педагогічної практики (педагогічна компонента) має відображати факт виконання окремих завдань й реальний рівень сформованості в здобувача професійно значущих умінь, відповідальності та готовності до педагогічної діяльності. Сукупність визначених критеріїв забезпечує об'єктивне оцінювання практичної підготовленості здобувача, його здатності до педагогічного аналізу, професійної взаємодії та подальшого фахового саморозвитку.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Близнюк Т. Цифрові інструменти для онлайн і офлайн навчання: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 64 с. URL: https://ciot.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/144/2021/05/4-на-друк-Цифрові-інструменти-посібник-_edited-ISBN_A5.pdf
2. Бутенко Л. Л. Методи пізнання педагогічної дійсності: навч. посібник-практикум; ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Северодонецьк: Петіт, 2021. 92 с. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8860>
3. Виховання дітей та молоді у цифровому просторі: посібн. / Журба К. О., Канишевська Л. В., Малиношевський Р. В., Харченко Н. В., Федоренко С. В. Київ, 2022. 124 с. URL: https://ipv.org.ua/wp-content/uploads/2023/01/Posibnyk_rukopys_.pdf
4. Галузьяк В. М., Холковська І. Л. Педагогічна конфліктологія : навч. посібн. Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. 208 с. URL: <https://library.vspu.net/jspui/handle/123456789/1082>
5. Державний стандарт базової середньої освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898). URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
6. Загальна психологія: підручник / за загальною редакцією академіка С. Д. Максименка. 4-те вид., переробл. і доп. Том 1. Київ: Видавництво Людмила, 2025. 568 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744612/1/I_Загальна%20Психологія%20редаговано%202712_3_removed.pdf
7. Закон України «Про вищу освіту» (від 01.07.2014 р. № 1556-VII). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
8. Закон України «Про освіту» (від 05.09.2017 р. № 2145-VIII). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
9. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (від 16.01.2020 р. № 463-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/463-20>
10. Зеленов Є. А. Цифрове покоління : витоки, особливості, засоби взаємодії : монограф. Київ : Вид-во СЧУ ім. В. Даля, 2023. 240 с. URL: <https://dspace.snu.edu.ua/handle/123456789/723>
11. Зливков В., Лукомська С., Євдокимова Н., Ліпінська С. Діти і війна: монографія. Київ.-Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2023.

221 с. URL:

https://lib.iitta.gov.ua/734177/1/War_Kids_2022_VL_Zlyvkov_ok.pdf

12. Калошин В. Ф., Гоменюк Д.В. Як ефективно діяти вчителю в критичній ситуації. Харків : Вид. група «Основа», 2011. 128 с. URL: https://metod.kpkitp.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/10Як_ефективно_діяти_вчителю_в_критичній_ситуації.pdf

13. Каплінський В.В. 100 складних ситуацій на уроках та поза уроками: шукаємо рішення: навч. посібн. для майбутніх вчителів. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2003. 79 с. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/aaade96c-fa0d-470c-86fb-511837b13bcb/content>

14. Караман О. Л., Степаненко В. І., Юрків Я. І. Наскрізна програма з практики зі спеціальності 231 Соціальна робота, освітня програма «Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Практична психологія»: навч.-метод. посібн. для здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти, організаторів і керівників практики: Талком, 2022. 138 с. URL: <http://hdl.handle.net/123456789/9497>

15. Кодекс законів про працю України від 02.05.2025 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/kd0001>

16. Концепція розвитку педагогічної освіти (затверджена Наказом МОН України від 16 липня 2018 р., № 776). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>

17. Корольчук М. С., Корольчук В. М., Березовська Л. І. Професійне вигорання працівників освіти : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 304 с. URL: <https://knute.edu.ua/file/MjIxNw==/1694da867f94bf78c417355ec4748551.pdf>

18. Кудін В. С., Бугайчук Н. В., Гловацький С. В., Лемешева Н. А. Класний керівник сучасної НУШ: метод. посібн. Черкаси, 2020. 59 с. URL: <http://library.ippro.com.ua/attachments/article/648/1%20Класний%20керівник%20сучасної%20НУШ%202020.pdf>

19. Макаренко І. В., Григор'єва І. О., Махукова Т. В. Організація логопедичної практики в системі підготовки конкурентноздатних фахівців у галузі спеціальної освіти. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки*. 2020. №5(336), листопад. С.77–87.

20. Методики психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах війни : практ. посібн. / В. Г. Панок; В. В. Рибалка, С. К. Шандрук та ін.; за наук. ред. В. Г. Панка. Київ : УНМЦ

практичної психології і соціальної роботи, 2023. 212 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/738662/>

21. Методичні рекомендації до здійснення неформальної освіти в соціальній та гуманітарній сфері / Василюк Т., Караман О., Лазаренко О., Назмієв А., Недря К., Островська Н., Павлик Н., Присяжнюк В., Трубавіна І., Юрків Я. ; за ред. О. Караман, І. Трубавіної. Полтава : ЛНУ імені Тараса Шевченка ; Кривий Ріг : КДПУ, 2024. 232 с. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/10221>

22. Мобільні технології в школі: посібн. для вчителів / І. А. Патрушева, О. М. Гера, Н. В. Діденко, Л. А. Павлюк, О. Л. Сафроненко. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 175 с.

23. Нагачевська З., Салига Н. Педагогіка : навч.-метод. посібн. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. 2-ге вид., доповн. та змінене. Івано-Франківськ : Видавництво ПНУ імені Василя Стефаника, 2022. 157 с.

24. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» № 1669 від 26.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0100-18#Text>

25. Нова українська школа. Ключові знахідки й рекомендації за результатами дослідження в 5–6-х класах: виклики впровадження. URL: https://osvita.ua/doc/files/news/916/91631/Brif_Nova_ukrayinska_shkola_v_5-6_klasah_.pdf

26. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Київ : МОН України, 2016. 40 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrayinska-shkola-compressed.pdf>

27. Нова українська школа: путівник для вчителя 5 – 6 класів: навч.-метод. посіб. / за ред. А. Л. Черній ; відп за вип. В. М. Салтишева. Рівне: РОІППО, 2022. 168 с. URL: <https://roippo.org.ua/images/downloads/nush/baz/dla-vcitela.5-6-klasi.pdf>

28. Нова українська школа: соціально-психологічні технології підтримки : практичний посібник / за ред. Г. М. Бевз, С. Л. Кравчук ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 162 с. URL: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2021/11/posybynyk-nush.pdf>

29. Онлайн-заняття для молоді: від старту до фінішу / Неля Лебідь, Юлія Бреус. Дніпро, 2021. 63 с. URL:

<https://projects.nmu.org.ua/ua/projects/Black%20Sea%20Trust%20Fund%20Projects/posibnyk%20web.pdf>

30. Павлюк О. М., Брусак О. М. Особливості організації практик у закладах вищої освіти України. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : Педагогічні науки*. 2023. № 3 (357). С. 85-91. URL: <http://visnyk.luguniv.edu.ua/index.php/vped/article/view/938/940>.

31. Павлюк О. М. Розвиток вищої психолого-педагогічної освіти в Україні на початку ХХІ століття: тенденції та перспективи. *Актуальні питання розвитку особистості: сучасність, інновації, перспективи* : зб. наук. праць за матеріалами ІІІ Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Житомир, 3 квіт. 2025 р.). Ред. колегія: Л. Котлова, Л. Бутузова, С. Максимець / МОН України, Житомир. держ. ун-т імені Івана Франка, соц.-психол. факультет. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2025. С. 505-507. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/52019/1/O.Martynchuk_FPSRSO_2025.pdf

32. Положення про організацію освітнього процесу в ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» <https://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2025/12/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu.pdf>

33. Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти в ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» URL: https://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2025/12/polojennya_orhaniz_proved_praktyky_zdob_vo.pdf

34. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навч. посібн. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с. <https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/handle/123456789/3525>

35. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341: станом на 2 лип. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p#Text>

36. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І. Педагогіка : навчальний посібник. Кременчук : Видавництво «НОВАБУК», 2024. 208 с. URL: https://www.vps-education.co.ua/assets/files/Pedagogika_new_book.pdf

37. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 р. № 1225). URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>

38. Ройз С. Стресостійке дитинознавство. URL: https://drive.google.com/file/d/1AD4PKDvH-deylbhquN0Qz21tJdH6tWet/view?fbclid=IwAR3EYSb55fHBZpFs_cwO1zu4cBtsKyEvZNN31aNbFcoVQ4O7cIHу0kE3f_E

39. Скрипник М. І. Шкільний урок ХХІ ст.: типи, проекти, аналіз: Нотатник педагога. Київ: ЦІПО, 2020. 146 с. URL:

https://lib.iitta.gov.ua/722610/1/Скрипник_%20Шкільний%20урок%20ХХ%20ст..pdf

40. Спеціальна педагогіка і психологія : сучас. термінол. словник / за ред. Л. І. Прохоренко, В. В. Засенка. Київ : Генеза, 2024. 272 с.

41. Стельмах Н. В. Теорія та методика виховання дітей : навч.-метод. посібн. Миколаїв: Іліон, 2018. 265 с. <http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/handle/123456789/771>

42. Указ Президента України «Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року» (від 12.03.2021 р. № 94/2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94/2021#Text>

43. Череповська Н. І. Патріотизм молоді цифрової доби: інноваційні засоби розвитку : навчально-методичний посібник / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2023. 154 с. URL: https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2023/09/posib_cherepovska_2023.pdf

44. Як допомогти особистості в період переходу від війни до миру: соціально-психологічний супровід : практичний посібн. / за наук. ред. Т. М. Титаренко, М. С. Дворник / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2022. 154 с. URL: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2022/11/TitarenoDvornikPosb2022.pdf>

45. Як зробити онлайн-уроки інклюзивними: практичні рекомендації /упорядники Н. Софій, О. Федоренко, 2021, 28 с URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2022/04/inklyuzyvna-osvita.pdf>

46. Kienig A., Suplicka A. Nowa perspektywa praktycznego kształcenia nauczycieli. *Pedagogika Szkoły Wyższej*. 2017. №11. P. 133-143. DOI: 10.18276/psw.2017.1-11

47. Rapsová L. *Psychologicky gramotný učiteľ*. Nitra: PF UKF, 2024. 230 s. URL: https://www.kpsp.pf.ukf.sk/index.php?Itemid=365&catid=15&id=233%3Apsychologicky-gramotny-ucitel&option=com_content&view=article

ДОДАТКИ

Додаток 1

Зразок «Угода (довгострокова)»

УГОДА № _____

на проведення практик здобувачів вищої освіти

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

м. Лубни

«__» _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» в особі _____, який діє на підставі законодавчих актів України та Статуту університету (надалі заклад вищої освіти), і з іншої сторони _____

_____ в особі _____ (надалі база практики), що діє на підставі Статуту, уклали між собою угоду про таке:

1. Заклад вищої освіти направляє, а база практики приймає на безоплатній основі для проходження різних видів практик здобувачів вищої освіти

_____ шифр і назва спеціальності, назва освітньої програми на підставі направлень від закладу, які укладаються відповідно до графіків освітнього процесу та додаються на момент проходження практик.

2. База практики зобов'язується:

- призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою;

- створити необхідні умови для виконання здобувачами вищої освіти програм практики, не допускати використання їх на посадах і роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності;

- забезпечити здобувачам вищої освіти умови безпечної роботи на кожному робочому місці; проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці – вступний та на робочому місці; у разі потреби навчати здобувачів вищої освіти безпечних методів праці;

- забезпечити спеціальною, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, установленими для штатних працівників (за потреби);

- надати здобувачам вищої освіти і керівникам практики від закладу освіти можливість користуватися лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;

- забезпечити облік виходу на практику здобувачів вищої освіти;

- про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти;

- після закінчення практики дати характеристику на здобувача вищої освіти.

Додаткові умови:

3. Заклад вищої освіти зобов'язується:

- призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів;

- забезпечити дотримання здобувачами вищої освіти трудової дисципліни та правил внутрішнього розпорядку;

Продовження додатку 1

- брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі здобувачем вищої освіти під час проходження практики.

4. Відповідальність сторін за невиконання угоди.

Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю України.

Усі суперечки, що виникають між сторонами за цією угодою, вирішують у встановленому порядку.

Угода набуває чинності після її підписання сторонами.

Термін дії угоди

Угода складена у двох примірниках: по одному – базі практики і закладу вищої освіти.

Місце знаходження сторін:

Закладу вищої освіти: ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» – Полтавська область, м. Лубни, вул. Віктора Новікова, 2.

Бази практики:

Підписи та печатки:

Заклад вищої освіти:

База практики:

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

М.П. «__» _____ 20__ року

М.П. «__» _____ 20__ року

Зразок «Угода (колективна)»

УГОДА № _____
на проведення практики здобувачів вищої освіти
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»

м. Лубни

«__» _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» в особі

1. Заклад вищої освіти направляє, а база практики приймає на безоплатній основі для проходження практики здобувачів вищої освіти:

№ з/п	Шифр і назва спеціальності, назва освітньої програми	Курс, форма навчання	Вид практики	Кількість здобувачів вищої освіти	Термін практики	
					початок	закінчення

на підставі направлення від закладу, яке укладають відповідно до графіка освітнього процесу на момент проходження практик та додається до цієї угоди.

2. База практики зобов'язується:

- призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою;
- створити необхідні умови для виконання здобувачами вищої освіти програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності;
- забезпечити здобувачам вищої освіти умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці – вступний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобувачів вищої освіти безпечних методів праці;
- забезпечити спецодягом, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, установленними для штатних працівників (за потреби);
- надати здобувачам вищої освіти і керівникам практики від закладу вищої освіти можливість користуватися лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;
- забезпечити облік виходу на практику здобувачів вищої освіти; про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти;

Продовження додатку 2

- після закінчення практики дати характеристику на кожного здобувача вищої освіти.

Додаткові умови:

---

3. Заклад вищої освіти зобов'язується:

- призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів;
- забезпечити дотримання здобувачами вищої освіти трудової дисципліни та правил внутрішнього розпорядку;
- брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі здобувачами вищої освіти під час проходження практики.

4. Відповідальність сторін за невиконання угоди.

Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю України.

Усі суперечки, що виникають між сторонами за цією угодою, вирішують у встановленому порядку.

Угода набуває чинності після її підписання сторонами й діє до кінця практики згідно з календарним планом.

Угода складена у двох примірниках: по одному – базі практики і закладу вищої освіти.

Місцезнаходження сторін:

Закладу вищої освіти: ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» – Полтавська область, м. Лубни, вул. Віктора Новікова, 2.

Бази практики:

Підписи та печатки:

Заклад вищої освіти:

База практики:

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

М.П. «__» _____ 20__ року

М.П. «__» _____ 20__ року

Зразок «Угода (індивідуальна)»

УГОДА № _____

на проведення практики здобувача вищої освіти
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»

м. Лубни

«__» _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» в особі _____, який діє на підставі законодавчих актів України та Статуту університету (надалі заклад вищої освіти), і з іншої сторони _____ в особі _____ (надалі база практики), що діє на підставі Статуту, уклали між собою угоду про таке:

1. Заклад вищої освіти направляє, а база практики приймає на безоплатній основі для проходження _____ практики

здобувача вищої освіти _____
назва практики за програмою _____

П.І.Б., курс, форма навчання, шифр і назва спеціальності, назва освітньої програми _____
з _____ до _____
терміни практики _____

2. База практики зобов'язується:

- призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою;
  - створити необхідні умови для виконання здобувачем вищої освіти програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності;
  - забезпечити здобувачеві вищої освіти умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці – вступний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобувача вищої освіти безпечних методів праці;
  - забезпечити спецодягом, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, установленими для штатних працівників (за потреби);
  - надати здобувачам вищої освіти й керівникам практики від закладу освіти можливість користуватися лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;
  - забезпечити облік виходу на практику здобувача вищої освіти;
  - про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти;
  - після закінчення практики дати характеристику на здобувача вищої освіти.
- Додаткові умови: _____

3. Заклад вищої освіти зобов'язується:

- призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів;

Продовження додатку 3

- забезпечити дотримання здобувачем вищої освіти трудової дисципліни та правил внутрішнього розпорядку;

- брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі здобувачем вищої освіти під час проходження практики.

4. Відповідальність сторін за невиконання угоди.

Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю України.

Усі суперечки, що виникають між сторонами за цією угодою, вирішують у встановленому порядку.

Угода набуває чинності після її підписання сторонами й діє до кінця практики згідно з календарним планом.

Угода складена у двох примірниках: по одному – базі практики і закладу вищої освіти.

Місцезнаходження сторін:

Закладу вищої освіти: ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» – Полтавська область, м. Лубни, вул. Віктора Новікова, 2.

Бази практики:

Заклад вищої освіти:

База практики:

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

М.П. «__» _____ 20__ року

М.П. «__» _____ 20__ року

Додаток 4

Зразок «Журнал реєстрації угод» на проведення практики здобувачів вищої освіти

(факультет /інститут)

№ угоди	Дата реєстрації угоди	Заклад, з яким укладено угоду, ПІБ здобувача вищої освіти	Курс, форма навчання	Шифр і назва спеціальності, назва освітньої програми	Вид практики	Терміни практики

Додаток 5

Зразок «Направлення на практику»

(є підставою для зарахування на практику)

Згідно з угодою від «___» _____ 20__ року № ___--, укладеною з

_____

(повне найменування підприємства / організації / установи / закладу освіти)

направляємо на практику здобувачів вищої освіти ___-курсу, _____форми навчання, які навчаються за спеціальністю _____ на освітній програмі _____

Назва практики _____

Термін практики з «___» _____ 20__ року

до «___» _____ 20__ року

Керівник практики від кафедри _____

(підпис

_____

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

ПРІЗВИЩА, ІМЕНА, ПО БАТЬКОВІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

_____

М.П.

Декан факультету _____

_____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток 6

Зразок «Щоденник практики»

_____ (вид і назва практики)
здобувача вищої освіти

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
навчально-науковий інститут _____
кафедра _____
освітній рівень _____
спеціальність _____
освітня програма _____
курс _____

Здобувач вищої освіти _____
_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
прибув на підприємство / в організацію / установу / заклад освіти

Печатка
підприємства / організації / установи / закладу освіти «___» _____ 20__ року

_____ (підпис) _____ (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства / організації / установи / закладу освіти

Печатка
підприємства / організації / установи / закладу освіти «___» _____ 20__ року

_____ (підпис) _____ (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Дата	Відмітки про виконання

Продовження додатку 6

Керівники практики:

від закладу вищої освіти _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

від підприємства / організації / установи / закладу освіти _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Робочі записи під час практики

(кількість сторінок додає здобувач вищої освіти залежно від змісту практики)

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

_____ -
(назва підприємства / організації / установи / закладу освіти)

Керівник практики від підприємства / організації / установи / закладу освіти

_____

(підпис) (прізвище, ініціали)

Печатка

« ____ » _____ 20 ____ року

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

Висновок керівника практики від закладу вищої освіти про проходження практики

Дата складання заліку « ____ » _____ 20 ____ року

Оцінка

за національною шкалою _____

(словами)

кількість балів _____

(цифрами і словами)

за шкалою ЄКТС _____

Керівник практики від закладу вищої освіти _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

**Інформаційні ресурси
щодо навчальної психолого-педагогічної практики
(педагогічна компонента) для здобувачів першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань А Освіта**

Державні та нормативні ресурси

- **База даних «Законодавство України» Верховної Ради України** (офіційні тексти законів та підзаконних актів у сфері освіти). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
- **Державна служба якості освіти України** (якість освіти, інституційний аудит, рекомендації закладам освіти). URL: <https://sqe.gov.ua/>
- **ЄДЕБО – Єдина державна електронна база з питань освіти** (реєстри закладів освіти, документів, педагогічних працівників). URL: <https://info.edbo.gov.ua/>
- **Інститут модернізації змісту освіти** (навчально-методичне забезпечення, освітні матеріали, підвищення кваліфікації). URL: <https://imzo.gov.ua/>
- **Інститут освітньої аналітики** (освітня статистика, аналітичні матеріали, інформаційні системи у сфері освіти). URL: <https://iea.gov.ua/>
- **Міністерство освіти і науки України** (нормативні документи, новини, методичні рекомендації, роз'яснення у сфері освіти). URL: <https://mon.gov.ua/>
- **Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти** (акредитація, академічна доброчесність, забезпечення якості вищої освіти). URL: <https://naqa.gov.ua/>
- **Освітній центр Верховної Ради України** (освітні та просвітницькі матеріали, громадянська освіта). URL: <https://osvita.rada.gov.ua/>
- **Український інститут розвитку освіти** (освітні програми, підручники, методичні ресурси для педагогів). URL: <https://uied.org.ua/>
- **Український центр оцінювання якості освіти** (оцінювання, моніторинг якості освіти, сертифікація). URL: <https://testportal.gov.ua/>

Науково-методичні установи

- **Інститут педагогіки НАПН України** (науково-методичні матеріали, дослідження з дидактики й методики навчання). URL: <https://undip.org.ua/>
- **Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України** (наукові матеріали з психології освіти, психолого-педагогічні дослідження). URL: <http://inpsy.naps.gov.ua/>
- **Національна академія педагогічних наук України** (наукові ресурси з педагогіки, психології, методики навчання). URL: <https://naps.gov.ua/>

- **Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського** (бібліотечно-інформаційні ресурси з педагогіки, психології, освіти). URL: <https://dnpb.gov.ua/>

- **Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Язюна НАПН України** (матеріали з педагогічної освіти та професійного розвитку педагогів). URL: https://naps.gov.ua/ua/structure/institutions/adult_education/

- **Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України** (ресурси з інклюзивної освіти, спеціальної педагогіки та психології). URL: <https://ispukr.org.ua/>

- **Мала академія наук України** (науково-освітні ресурси для педагогів і здобувачів освіти). URL: <https://man.gov.ua/>

- **Освітні матеріали Українського інституту розвитку освіти** (підручники, посібники, програми, методичні матеріали). URL: <https://uied.org.ua/books/>

- **Регіональні центри оцінювання якості освіти** (інформаційні та методичні матеріали з оцінювання якості освіти). URL: <https://testportal.gov.ua/regions/>

- **Рекомендації закладам освіти Державної служби якості освіти України** (методичні рекомендації, інструменти забезпечення якості освіти). URL: <https://sqe.gov.ua/diyalnist/rekomendacii-zakladam-osviti/>

Офіційні освітні платформи для практичної роботи здобувача

- **Всеосвіта** (методичні матеріали, вебінари, курси, дидактичні розробки). URL: <https://vseosvita.ua/>

- **Всеукраїнська школа онлайн** (матеріали для дистанційного та змішаного навчання). URL: <https://uied.org.ua/vseukrayinska-shkola-onlajn/>

- **Дія.Освіта** (цифрова грамотність, освітні серіали, тести, сучасні освітні інструменти). URL: <https://osvita.diia.gov.ua/>

- **Нова українська школа** (матеріали щодо реформи НУШ, методичні розробки, професійні поради для вчителів). URL: <https://nus.org.ua/>

- **Освіта.ua** (новини освіти, довідкові та інформаційні матеріали для педагогів і здобувачів освіти). URL: <https://osvita.ua/>

- **Освітній проєкт «На Урок»** (вебінари, тести, курси, методичні та дидактичні матеріали). URL: <https://naurok.com.ua/>

- **Освіторія** (сучасні освітні практики, методичні матеріали, підтримка вчителів). URL: <https://osvitoria.org/>

- **EdEra** (онлайн-курси, освітні проєкти, цифрові рішення для освіти). URL: <https://ed-era.com/>

- **National Erasmus+ Office in Ukraine** (міжнародні освітні можливості, академічна мобільність, проєкти у сфері освіти). URL: <https://erasmusplus.org.ua/>

- **Prometheus** (онлайн-курси для професійного розвитку педагогів і здобувачів освіти). URL: <https://prometheus.org.ua/>

Додаток 8

Критерії оцінювання практики

Шкала оцінювання

Оцінка ECTS	Визначення	100-бальна система, бали
A	ВІДМІННО – відмінне виконання завдання з незначною кількістю помилок (зараховано)	90–100 б.
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками (зараховано)	83–89 б.
C	ДОБРЕ – загалом вірне виконання завдання з кількома значними помилками (зараховано)	75–82 б.
D	ЗАДОВІЛЬНО – посередньо, зі значною кількістю недоліків (зараховано)	67–74 б.
E	ДОСТАТНЬО – виконання завдання задовольняє мінімальним критеріям (зараховано)	60–66 б.
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – для одержання кредитів потрібне доопрацювання (не зараховано)	21–59 б.
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс (не зараховано)	0–20 б.

Додаток 9

Зразок «Стисла характеристики закладу освіти і класу (групи)»

1. Загальні відомості про заклад освіти: повна назва; тип закладу; місце розташування; контингент здобувачів освіти; режим роботи; короткі відомості про освітнє середовище.

2. Організаційно-педагогічні особливості: наявність профільних класів, гуртків, виховних проєктів, елементів інклюзивного середовища, цифрових ресурсів, роботи з батьками.

3. Стисла характеристика класу (групи): кількість учнів; вікові особливості; загальний рівень навчальної активності; особливості дисципліни; характер міжособистісної взаємодії; наявність учнів, які потребують додаткової підтримки.

4. Узагальнений висновок: сильні сторони класного колективу, можливі труднощі педагогічної взаємодії, попередні висновки для подальшої роботи практиканта.

№	Позиція	Зміст
1.	Назва закладу освіти	
2.	Тип / рівень освіти	
3.	Клас (група), кількість учнів	
4.	Коротка характеристика освітнього середовища	
5.	Особливості класу (групи)	
6.	Попередні висновки практиканта	

Зразок «Аналізу педагогічної ситуації»

Педагогічна ситуація. Під час уроку кілька учнів систематично відволікаються, коментують відповіді однокласників і знижують робочий темп класу. Учитель робить зауваження, однак це має тимчасовий ефект.

Орієнтовна схема аналізу:

- 1) короткий опис ситуації;
- 2) можливі причини;
- 3) ризики для освітнього процесу;
- 4) дії вчителя в момент виникнення ситуації;
- 5) подальші профілактичні кроки;
- 6) очікуваний результат.

№	Компонент аналізу	Приклад заповнення
1.	Суть проблеми	Порушення робочої дисципліни та зниження навчальної уваги.
2.	Можливі причини	Низька мотивація; перевтома; недостатня залученість до роботи; потреба в чіткіших правилах взаємодії.
3.	Доцільні дії	Спокійне коротке реагування; переключення уваги на завдання; використання чіткої інструкції; залучення учнів до активної ролі.
4.	Подальша профілактика	Узгодження правил роботи; зміна видів діяльності; індивідуальна розмова; підтримка позитивної дисципліни.
5.	Висновок	Реагування має бути педагогічно виваженим, без конфронтації, з орієнтацією на відновлення робочої атмосфери.

Орієнтовна схема аналізу уроку

Дата проведення _____ Клас _____
 Кількість учнів всього/присутні _____ / _____

Кількість учнів з ООП _____

Предмет _____

Тема: _____

Відповідність календарно-тематичному плану *так/ні*

Інструктаж з ТБ *так/ні*

1. Під час навчального заняття спостерігався розвиток і формування ключових компетентностей:

№ з/п	Ключова компетентність	Так	Примітки
1	Спілкування державною мовою		
2	Спілкування іноземними мовами		
3	Математична грамотність		
4	Компетентності у галузі природничих наук		
5	Екологічна компетентність		
6	Інформаційно-комунікаційна компетентність		
7	Навчання впродовж життя		
8	Громадянська компетентність		
9	Культурна компетентність		
10	Ініціативність і підприємливість		

2. Робота учнів під час уроку:

- Всі учні працювали із зацікавленням, співпрацювали між собою
- Більшість учнів працювала під час уроку
- Переважна більшість учнів була пасивною під час уроку
- Всі учні були пасивні

3. Оцінювання діяльності учнів під час уроку

	Діяльність учителя	Так	Примітка
1	Оцінює навчальні досягнення учнів (НДУ), спираючись на розроблені критерії		
2	Оприлюднює критерії оцінювання НДУ		
3	Надає учням час на обдумування відповіді		
4	Супроводжує відповідь учня уточнюючими запитаннями		
5	Забезпечує зворотний зв'язок щодо якості виконання/виконаного завдання		
6	Спрямовує оцінювання НД на індивідуальний поступ учня		

Продовження додатку 11

7	Використовує методики самооцінювання і взаємооцінювання учнів		
8	Відзначає ДУ, підтримує в них бажання навчатися		
9	Добирає дз, спрямоване на оволодіння ключовими компетентностями, озвучує критерії його оцінювання		

4. Спрямованість уроку на формування суспільних цінностей

	Діяльність вчителя	Так	Примітка
1	Спрямовує зміст навчального матеріалу на виховання в учнів патріотизму, поваги до державної мови, культури, закону		
2	Реалізує наскрізні змістові лінії		
3	Розвиває в учнів громадянську активність і відповідальність		
4	Розвиває в учнів загальнолюдські цінності (соціальну емпатію, толерантність, інклюзивну культуру тощо)		
5	Розвиває в учнів навички співпраці та культуру командної роботи		

5. Використання ІКТ, обладнання, засобів навчання.

	Діяльність вчителя	Так	Примітка
1	Використовує ІКТ-технології, що сприяють розвитку ключових компетентностей		
2	Використовує електронні освітні ресурси		
3	Використовує медіаресурси з навчальною метою		
4	Використовує мережу інтернет для пошуку навчальної інформації, онлайн-завдань, тощо		
5	Використовує обладнання та засоби навчання для навчально-пізнавальної діяльності учнів		

6. Комунікація з учнями

	Діяльність вчителя	Так	Примітка
1	Співпрацює з учнями на засадах партнерства		
2	Вислуховує та сприймає думки учнів, їх власну точку зору		
3	Застосовує особистісно орієнтований підхід		
4	Дотримується принципів академічної доброчесності		

7. Організація роботи з учнями з ООП (якщо є такі)

	Діяльність вчителя	Так	Примітка
1	Планує роботу під час уроку із урахуванням індивідуальних потреб учнів з ООП		
2	Адаптує/модифікує зміст навчального матеріалу до індивідуальних можливостей учнів з ООП		
3	Використовує спеціально розроблені завдання та залучає до спільної роботи учнів з ООП		

Продовження додатку 11

4	Дотримується відповідності темпу уроку		
5	Забезпечує корекційну спрямованість освітнього процесу		
6	Конструктивно працює з асистентом		

8. Досягнення мети, реалізація завдань та очікуваних результатів уроку, мотивація до навчання.

- Мета чітко простежується протягом уроку, урок спрямований на розвиток ключових компетентностей, набуття життєвого досвіду та/або вміння його застосовувати в різних ситуаціях, формулювати завдання, самостійно приймати рішення, учні вмотивовані до навчальної діяльності;

- Мета чітко простежується, протягом уроку, урок спрямований на розвиток ключових компетентностей, містить прикладне спрямування, учитель мотивує учнів до навчально-пізнавальної діяльності;

- Мета і завдання уроку спрямовані на відтворення знань учнів, заучування матеріалу підручника, учитель не мотивує учнів до оволодіння ключовими компетентностями;

- Мета уроку не простежується, зміст уроку не відповідає навчальній програмі та календарно-тематичному плану вчителя

Висновки і рекомендації:

**Орієнтовна схема
аналіз індивідуального стилю педагогічної
діяльності вчителя**

1. Змістовні характеристики:
  - переважна орієнтація вчителя на процес або на результат роботи,
  - адекватність-неадекватність планування освітнього процесу,
  - оперативність-консервативність у використанні засобів і способів педагогічної діяльності,
  - рефлексивність-інтуїтивність діяльності (враховуються орієнтовні, виконавські та контрольні компоненти діяльності).
2. Динамічні характеристики:
  - гнучкість (вчитель швидко реагує на зміни ситуації, переключається з одного виду роботи на інший, може змінити початковий план уроку) або традиційність (вчитель важко пристосовується до ситуації, що змінюється, суворо дотримується заздалегідь встановленого плану уроку),
  - стійкість щодо ситуації, що змінюється на уроці (вчитель орієнтований не на ситуацію, а на свої цілі) або нестійкість (поведінка вчителя залежить від ситуації, що складається на уроці, настрою і підготовленості класу або окремих учнів),
  - стабільне емоційно-позитивне ставлення до учнів (вчитель доброзичливий, у нього відсутні різкі зміни настрою) або нестабільне емоційне ставлення до учнів (вчитель легко виходить з рівноваги, ситуативний в оцінці діяльності і властивостей особистості учнів),
  - наявність особистісної тривожності (емоційна напруженість, занепокоєння, підвищена чутливість до невдач і помилок) або її відсутність,
3. Комунікативний портрет вчителя:
  - стиль спілкування (авторитарний, ліберальний, демократичний),
  - імпульсивність (імпровізаційність) або обережність (вчитель заздалегідь продумує свої дії, ретельно аналізує їх результат),
4. Результативні характеристики:
  - стабільність рівня знань учнів,
  - сформованість умінь та навичок самоорганізації навчальної діяльності,
  - рівень розвитку в учнів інтересу до предмету

Навчально-методичне видання

Методичні рекомендації для здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань А Освіта

Павлюк Олена Михайлівна

Навчальна психолого-педагогічна практика.
Педагогічна компонента: методичні рекомендації для
здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань А Освіта / уклад. О. М. Павлюк. Лубни, 2026.
50 с.